

Avdelningen för hållbar energianvändning
Enheten för teknik och marknad
Arne Andersson
016-544 21 45
arne.andersson@energimyndigheten.se

BESLUT

Datum
2009-02-02

Ert datum
009-01-14

1 (5)

Dnr
02-2009-0101

Ert dnr
Fi2009/346

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen
Enheten för inkomstskatt och socialavgifter
Ingrid Björnsson
103 33 Stockholm

Yttrande angående Promemoria om "Skattereduktion för reparation, underhåll samt om- och tillbyggnad av vissa bostäder."

Sammanfattning

Energimyndigheten

- tillstyrker promemorians innehåll och inriktning i huvudsak,
- bedömer att syftet med föreslagna åtgärder delvis kan uppnås,
- konstaterar att förslaget till vissa delar direkt motverkar både nationella och EU-gemensamma mål avseende effektivisering och minskad slutanvändning av energi i sektorn bostäder,
- ser svårigheten med, men nödvändigheten av att stödet omfattar en större och bredare del av bostadsmarknaden, där flerbostadshus införlivas i förslaget avdragssystem,
- bedömer det som möjligt och nödvändigt att Boverket ges i uppdrag att utforma regelsystem inom ramen för förslaget där energieffektivisering och redovisning av densamma kompletterar nuvarande förslag,
- föreslår att stödet delas så att en del av stödet är tillgängligt för alla typer av underhållsåtgärder, men att en del villkoras med att åtgärden innebär en energieffektivisering som också ska redovisas i enlighet med ovan,
- konstaterar att förslaget helt förbiser den offentliga sektorns utpekade roll som föregångare,
- konstaterar att promemorian i vissa delar är otydlig avseende val av åtgärder och genomförare
- bedömer att förslaget kommer att vara kostnadsdrivande i enlighet med erfarenheter av tidigare stöd utan prestandarelaterat regelverk samt,
- saknar skrivningar om hur eventuell kontroll av efterlevnaden genomförs och inte heller vem som står risken efter det att åtgärden genomförts och avdragsbeloppet tagits bort från slutfakturan.

Energimyndighetens ställningstagande

Med syfte att öka sysselsättningen i byggsektorn samt öka andelen fakturerade (vita) åtgärder vilket reducerar andelen svartarbete kan förslaget i sin nuvarande utformning vara funktionellt. Det skulle dock med mindre justeringar kunna uppfylla sitt syfte i betydligt högre grad.

Avsaknaden av beskrivning eller begränsning avseende val av åtgärder inom förslaget kommer i praktiken att innebära att målen avseende energieffektivisering och minskad slutanvändning av energi i sektorn bostäder direkt motverkas.

EU- gemensamma mål är att sektorn bostäder fram till år 2020 minskar sin slutanvändning av energi med tjugo procent. Minskad slutanvändning av energi innebär samtidigt att andelen förnybar energi i systemet ökar och bidrar således till att uppfylla det svenska åtagandet avseende ökad andel förnybar energi. Åtgärder med lång varaktighet och lång återbetalningstid, men utan samtida energieffektiviserande krav vid genomförandet medför att delar av beståndet inte kommer att genomföra åtgärder av energieffektiviserande karaktär under mycket lång tid.

Det innebär i praktiken att målen, både EU-gemensamma och nationella med bäring på minskad slutanvändning i sektorn byggnader motverkas, samtidigt som möjligheten att uppfylla dem försvåras. Förslagets nuvarande avsaknad av regelverk avseende energirelaterade prestandakrav inom ramen för aktuella åtgärder, medför också att möjligheten att uppfylla de klimatmål som finns både inom EU och i vidare sammanhang försvåras. Klimatmålen kommer också i en snar framtid med stor sannolikhet att skärpas.

Förslagets avsaknad av krav avseende energiprestanda, där sådana kan anses relevanta och bidra till minskad slutanvändning av energi innebär att Sveriges möjlighet att öka andelen förnybar energi enligt EU-s fördelningsram på nationerna motverkas och försvåras.

Rena systemfel främjas av staten med ett kravlöst regelverk i enlighet med promemorians förslag. Avsaknaden av krav på energieffektiva åtgärder när sådana är möjliga inom ramen för de åtgärder som inryms i förslaget på sätt som promemorian beskriver är ologiska. Samhällets krav och mål avseende energieffektivisering torde vara överordnat enkelheten i föreslaget regelverk. Energimyndigheten föreslår därför att Boverket bör ges i uppdrag att skyndsamt utreda och utforma villkor i ett regelverk där energisparande och energieffektivisering kan komplettera nuvarande förslag, samt hur dessa åtgärder ska redovisas av den sökande. Boverket kan använda delar av regelverket från OFFROT-stödet som förebild, men också vidareutveckla kraven avseende energisparande. Om detta inte sker är det uppenbart att de åtgärder som kan bidra till att uppfylla svenska EU- gemensamma åtaganden inom energiområdet omfattande sektorn bostäder uteblir. Som följd av detta kan heller inte åtgärder som skulle kunna komma att genomföras med energieffektiviserande verkan inom regelverket inte är tillgänglig för nationell statistik då det inte föreligger något krav på redovisning.

Energimyndigheten vill peka på några exempel där förslaget direkt riskerar att motverka nationella och EU-gemensamma mål;

Inom nu föreslaget regelverk finns möjlighet att t ex;

- installera direktverkande elbaserad golvvärme, eller annan elektrisk uppvärmning av varierande karaktär även om fastigheten har vattenburet uppvärmningssystem
- byta eller uppgradera fasadmaterial utan samtidig tilläggsisolering och
- byta fönster utan prestandakrav på den nya produkten.

Ovan redovisade exempel som direkt motverkar andra aktuella förslag avseende energieffektivisering, och som är långsiktiga till sin karaktär visar nödvändigheten av ett regelverk med energiprestandakrav på åtgärder utvecklas inom ramen för promemorians förslag. Åtgärden återkommer således inte innan år 2020, när målet om 20 procent reduktion av energianvändningen i bebyggelsesektorn ska vara uppnått, men i vissa fall inte heller före år 2050, då det nationella målet med 50 procent reduktion ska uppnås inom delmålet "God bebyggd miljö"..

Ansatsen att via ett skatteavdrag stimulera delar av bebyggelsesektorn att öka aktiviteter och förbättringsåtgärder i sektorn med förslagets syften som förtecken är i grunden positivt. Åtgärder i den byggda miljön är ur flera aspekter aktiva åtgärder som genererar betydande antal arbetstillfällen. Föreliggande förslag kommer dock att i begränsad omfattning bidra till annat än kortsiktiga vinster som enbart kan kopplas till sysselsättningseffekten och en ökad andel åtgärder som faktureras och införlivas i samhällets formella ekonomiska system. Det är bra i sig. Olyckligt är dock att stödet har smala mottagargrupper och inte samtidigt bidrar till att uppfylla andra samhällsrelaterade mål inom sektorn bostäder utan snarare motverkar möjligheten att uppfylla både EU-gemensamma mål avseende energieffektivisering samt ökad andel förnybar energi i systemet. Energieffekterna av stödet kan på goda grunder förmodas utebli utan en genomgripande förändring med tydliga krav avseende åtgärdernas energiprestanda.

Energimyndigheten tvingas konstatera att föreliggande förslag av oklara skäl saknar systemsyn, då delar av den energieffektiviseringspotential som energieffektiviseringsutredningen¹ pekar på i sitt betänkande i starkt begränsad omfattning kommer att realiseras. Detta trots att statens resurser i enlighet med föreliggande förslag i betydande omfattning tas i anspråk. Förslaget redovisar ett skattebortfall på ca 3,5 miljarder kronor årligen.

Förslaget riktar sig till delar av bostadsbeståndet. Energimyndigheten bedömer förslaget som sektoriserat med den inriktning det nu har. De delar av bostadsbeståndet som omfattas får anses vara den del som har det minsta behovet av både stimulans- och förbättringsåtgärder. Promemorians syften skulle i högre utsträckning kunna uppfyllas med en bredare tillämpning. Flerbostadshus och även de delar av bostadsrättsbeståndet som inte förvaltas av den enskilde

---

¹ Ett energieffektivare Sverige SOU (2008:25), Vägen till ett energieffektivare Sverige, SOU (2008:110)

hyresgästen inom bostadsrättssektorn kan omfattas. Detta skulle bidra än starkare till sysselsättningsökning, som är ett av förslagets syften, i en sektor som i dagsläget har låg aktivitet. Det är dessutom sedan tidigare oomtvistat att ett byggnadsarbete genererar fyra andra arbetstillfällen i näraliggande sektorer.

Det är sedan lång tid tillbaka känt att underhållsbehovet i bland annat miljonprogrammets flerbostadshus är eftersatt och att behovet av förbättrande åtgärder är såväl omfattande som angelägna och nödvändiga.

Energimyndigheten ser det som en fördel om stödet kunde delas. En del kan användas till förbättringsåtgärder såsom målning, tapetsering, enklare yttre underhåll och liknande. Den andra delen kan villkoras med att åtgärden ska ha en energieffektiviserande verkan, vilken också ska redovisas. Vid tillbyggnad eller större ändringsarbeten kan då samhällets påverkan vid bygglovprövningen och dess samråd säkerställa att åtgärden motsvarar samhällets krav på energieffektivitet. Detta skulle kunna innebära att de syften som finns angivna uppfylls samtidigt som andra samhällseliga mål också får den uppmärksamhet de förtjänar i samband med stödet.

Förslaget har ingen som helst riktning eller aktiv insats riktad mot den offentliga sektorn. Givet att den sektorn ska gå före och utgöra gott exempel för andra delar av marknaden bör övervägas huruvida inte hela eller delar av den skulle kunna omfattas i ett omarbetat och utökat förslag.

Promemorian ger exempel på åtgärd som inte omfattas t.ex. måttbeställda inventarier. Egentligen är alla inventarier som är att hänföra till inredning måttbeställda. Här bör tydliggöras vad som egentligen avses då tolkningen för skatteverket, utföraren och beställaren kan upplevas som svår. Tolkningen av regelverket riskerar att bli arbetskrävande, inte minst för skatteverket. På samma grund torde begreppet "närstående" närmare definieras.

Det nu föreslagna stödet kommer mot bakgrund av tidigare känd kunskap att innebära att stödet driver upp arbetskostnaden för de åtgärder som genomförs inom ramen för förslaget.

Promemorian beskriver inte i någon del hur hanteringen av avdraget ska genomföras för det fall där beställaren (ägaren) gottgjorts avdraget vid fakturering och att skatteverket skulle ha invändningar mot innehållet i åtgärden. Detta är aktuellt först från 2009-07-01, då avdrag på fakturan ska göras direkt vid fakturering.

Vem står risken för det fall skattemyndigheten inte anser att åtgärden faller inom ramen för ROT- avdraget men beställaren i god tro beställt arbetet av en entreprenör och entreprenören inte heller uppmärksammat att åtgärden inte ryms inom regelverket. Här finns utrymme för en mera noggrann beskrivning av vad som ryms inom regelverket och det motsatta.

Specifika synpunkter

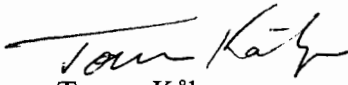

I promemorians sid. 16 skrivs att begränsningen avseende genomförare i form av närstående tas bort i det nya förslaget.

I promemorians sid.22 skrivs att motsvarande begränsning kvarstår.

Energimyndigheten finner det svårt att avgöra vilket som gäller.

Om restriktionen ska kvarstå bör begreppet närstående närmare definieras.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Tomas Kåberger. Vid den slutliga handläggningen har därutöver deltagit utvecklingsdirektören Lars Guldbrand, avdelningscheferna Josephine Bahr Ljungdell, Susan Linton Royen, Zofia Lublin, Anneli Eriksson, Andres Muld, Birgitta Palmberger och tf avdelningschefen Mathias Fock, verksjuristen Fredrik Selander, enhetscheferna Carin Karlsson och Maria Malmkvist, samt handläggarna Eva Albäck, Åke B Lindström och Arne Andersson, den sistnämnde föredragande.

Tomas Kåberger
Arne Andersson

